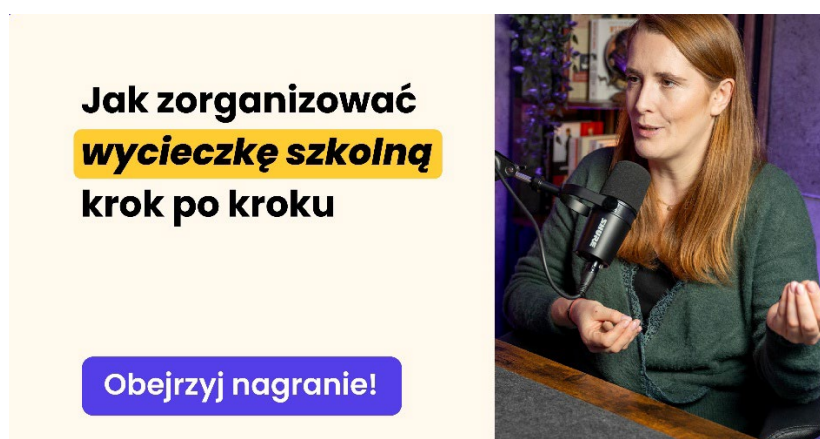

Jak **planować** wycieczki szkolne, aby **wzmacniały** klasę i relację z uczniami

Nauczycielski poradnik wycieczkowy. Jak wspólnie zorganizować wycieczkę klasową?

Autorka: Maria Kowalewska

Wycieczki są wyjątkową formą zdobywania wiedzy, obserwacji otaczającego świata, integracji klasy, poznawania osób uczniowskich przez nauczycielki i nauczycieli, dzieci siebie nawzajem oraz ocenienia swojej samodzielności. Na kilkudniowych wycieczkach szkolnych nawiązują się nowe przyjaźnie, bywa, że osoby, które są w jednej klasie kilka lat, pierwszy raz rozmawiają ze sobą właśnie na wyjazdach.

Korzyści

Nocowanie bez rodziców poza domem wymaga dbania o własne rzeczy, organizacji czasu, zarządzania kieszonkowym, samodzielnego wykonywania codziennych czynności, w których rodzice pomagają, a czasami nawet wyręczają dziecko lub nastolatka.

Zmiana otoczenia pozytywnie wpływa na samopoczucie uczniów i uczennic, zaś uczestnictwo w warsztatach i zajęciach w nowych instytucjach kultury i nauki, poznawanie historii, sztuki i architektury poprzez bezpośrednie oglądanie omawianych miejsc czy dzieł są skuteczną formą zdobywania wiedzy. Wycieczki dają szansę na poszerzanie horyzontów, poznawanie nowych pasji i zauważanie swoich mocnych i słabych stron.

Ważnym elementem wycieczek szkolnych jest wyrównywanie szans. Każdy uczeń i uczennica przychodzi do szkoły z różnymi zasobami, z różnym kapitałem kulturowym i finansowym swojej rodziny. Wyjazdy organizowane przez wychowawcę, szczególnie te które są finansowane lub współfinansowane przez państwo, organizacje pozarządowe czy rady rodziców są niekiedy jedyną szansą dziecka na poznanie innych miejsc niż rodzinna miejscowość.

Nauczycielki i nauczyciele mają okazję obserwować zespół w sytuacjach innych niż codzienne szkolne. W sytuacjach nieformalnych można łatwiej zauważyć jaka atmosfera panuje w klasie, czy są konflikty, czy żaden uczeń lub uczennica nie są alienowani, nie doświadczają dyskryminacji czy bullyingu. Wycieczki dają szansę na wzmocnienie więzi z klasą, więcej czasu na swobodne rozmowy, zmianę perspektywy (uczeń widzi nauczyciela w innej, nowej sytuacji). W zintegrowanym oddziale z mocnymi więziami i dobrymi relacjami jest mniej konfliktów, przez co lepiej się pracuje.

Uczennice i uczniowie:

- tworzą więzi rówieśnicze i budują relacje z kolegami i koleżankami
- rozwijają samodzielność
- zdobywają nową wiedzę, umiejętności i kompetencje poprzez naukę przez doświadczenie, aktywny udział
- doświadczają tych samych rzeczy, dzięki temu wyrównują się szanse

Nauczyciel_ka:

- mają szansę na lepsze poznanie uczniów i uczennic
- wzmacniają więzi z klasą, budują relacje wychowawcze
- mogą wzmocnić autorytet dzięki pokazaniu się w nowych rolach, innych niż te w szkole

- mają możliwość realizacji programu nauczania w innej formie, z wykorzystaniem innych narzędzi; w praktyce.

Podstawowe informacje

- **Dla kogo /wiek uczniów/klasa:** wszystkie klasy i cała społeczność szkolna: osoby uczniowskie, kadra pedagogiczna, rodzice
- **Budżet:** bezkosztowe

Krok po kroku

Mikrostrategia odpowiada między innymi na takie pytania: Jak zorganizować dobrą wycieczkę klasową – krok po kroku? Czy wszystko muszę robić sam/a? Jakie zadania mogę powierzyć rodzicom? Co możemy wybrać wspólnie z klasą? Za co odpowiadam tylko ja? A co na to prawo?

1. Zaczynij planowanie wycieczki odpowiednio wcześniej, przynajmniej kilka miesięcy przed planowaną datą wyjazdu. Zastanów się, na ile dni możesz pojechać i jakie destynacje wchodzi w grę. Pomyśl ile osób będzie potrzebne do opieki i kogo poprosisz o wsparcie w wycieczce.
2. Zapoznaj się z przepisami regulującymi organizację wycieczek szkolnych, z polityką szkoły oraz regulaminami, które mogą dotyczyć organizacji wycieczki klasowej/ szkolnej oraz z Standardami Ochrony Małoletnich.
3. Zaproponuj rodzicom wybrane lokalizacje, wspólnie z rodzicami lub osobami uczniowskimi i rodzicami wybierzcie miejsce wycieczki. Zbierz zgłoszenia zainteresowanych.
4. Zastanów się, którymi zadaniami musisz zająć się Ty, w których mogą wesprzeć uczniowie i uczennice, a którymi mogą zająć się rodzice.
5. Pamiętaj, że ostateczna decyzja należy do Ciebie, bo tylko Ty ponosisz odpowiedzialność za planowanie i organizację i realizację wycieczki
6. Zrób listę zadań, a następnie rozdziel je. Pamiętaj, że młodzież może zająć się wyszukiwaniem:
 - atrakcji, warsztatów, zajęć, w których weźmiecie udział w trakcie wycieczki
 - instytucji kultury lub edukacyjnych, które odwiedzićie
 - najwygodniejszego i najbardziej ekonomicznego dojazdu na miejsce wycieczki

- propozycji miejsc noclegowych, barów mlecznych, stołówek, restauracji.
7. Zadania do wykonania przed wyjazdem, którymi może zająć się nauczyciel lub rodzice:
- rezerwacja autokaru, jeśli zdecydujecie się na tę formę transportu
 - zorganizowanie ubezpieczenia dla WSZYSTKICH uczestników i uczestniczek wycieczki (NWW i OC dla opiekunów- zalecane)
 - zapoznanie się z ofertą kulturalną, edukacyjną i rozrywkową miejsca wycieczki (poznanie atrakcji i zajęć adekwatnych do wieku dzieci, koszty)
8. Zbieraniem pieniędzy na wycieczkę zajmują się TYLKO rodzice.
9. Zadania do wykonania dla nauczyciela:
- zebranie zgód od rodziców na udział w wycieczce dziecka
 - utworzenie regulaminu wycieczki (polecam stworzyć wspólnie z uczestnikami, a kwestię telefonów komórkowych ustalić z rodzicami)
 - zabezpieczenie odpowiedniej liczby opiekunów (pracowników szkoły) na wyjazd
 - podjęcie ostatecznej decyzji odnośnie programu wyjazdu
 - oszacowanie kosztów i poinformowanie o tym rodziców
 - rezerwacja przejazdu grupowego, jeśli jedziecie komunikacją zbiorową (np. PKP)
 - ostateczna rezerwacja miejsc noclegowych
 - ostateczna rezerwacja posiłków (pamiętaj o alergiach)
10. Sprawdź jakie praktyki są w twojej szkole odnośnie rozliczania wycieczek.
11. Jeśli jest taka możliwość, to za usługi i wszystkie inne rzeczy związane z wyjazdem wybieraj opcję zapłaty przelewem. Następnie przekazuj polecenia zapłaty skarbnikowi/skarbnicze klasowej. Pamiętaj, aby poprosić o potwierdzenie zapłaty. Jeśli będą rzeczy za które trzeba zapłacić na miejscu dowiedz się, czy jest opcja, aby zrobić to blikiem. Wtedy możesz skontaktować się z rodzicem odpowiedzialnym za finanse i opłacić usługę bezpośrednio przez rodziców.
12. Za wszystkie usługi weź fakturę lub rachunek. Po wyjeździe uzupełnij kartę rozliczenia (jeśli macie taką w szkole), zrób kopie wszystkich rachunków. Jeden komplet dostarcz do dyrekcji z kartą wycieczki, drugi przekaz rodzicom.

Pamiętaj! Dowiedz się, czy organ prowadzący twoją szkołę przewiduje dodatkowe wynagrodzenie za pracę w czasie wycieczek szkolnych. Jeśli nie, to zapytaj czy jest taka możliwość. Żaden zapis prawny nie zobowiązuje nauczyciela do organizacji i udziału w wycieczkach kilkudniowych. Wyjątkiem są szkoły, które mają taki zapis w statucie szkoły. W tych przypadkach dyrektor powinien wydać polecenie służbowe, a następnie rozliczyć czas pracy nauczyciela/nauczycielki i uwzględnić nadgodziny.

Autorka

Maria Kowalewska - pedagogka specjalna, nauczycielka współorganizująca kształcenie, wychowawczyni w Szkole Podstawowej nr 70 z Oddziałami Integracyjnymi im. Bohaterów Monte Cassino w Warszawie, trenerka antydyskryminacyjna, Inicjatywa Wolna Szkoła

Koncepcja serii: Alicja Pacewicz

Realizacja i koordynacja nagrań do mikrostrategii: Kinga Kasperska

Redakcja, korekta, opracowanie edytorskie: Małgorzata Janaszek-Bazanek

Grafika na okładce: Three Dots Agency

Treść publikacji (o ile nie zaznaczono inaczej) jest dostępna na licencji
Creative Commons (CC BY-ND 4.0)

Warszawa 2025

Wydawca

SOS dla Edukacji

ul. Smolna 20/6, 00-375 Warszawa

kontakt@sosdlaedukacji.pl

sosdlaedukacji.pl

Publikacja bezpłatna

Opracowanie dobrych praktyk – mikrostrategii było możliwe dzięki wsparciu finansowemu Narodowego Instytutu Wolności w ramach projektu „Obywatelski Think Tank dla edukacji: wspólnie tworzymy przyszłość nauczania”.

